

Krakowskie zabytki ratownictwa

DULSKA

...skoro o tym pomyślę, pąsy na mnie biją. Pogotowie ratunkowe przed moją kamienicą! Pogotowie! Jak przed szynkiem, gdzie się biją!

LOKATORKA

Ależ, proszę pani, wypadek może się zdarzyć wszędzie.

DULSKA

W porządnej kamienicy wypadki się nie trafiają. Czy pani widziała kiedy przed hrabską kamienicą pogotowie? Nie!

(G. Zapolska „Moralność pani Dulskiej”)

Akcja dramatu Gabrieli Zapolskiej rozgrywa się w Krakowie (choć jest i wersja lwowska) na początku XX w. Krakowskie pogotowie ratunkowe działało już wtedy od szeregu lat. Do jego utworzenia przyczyniły się pożary skutkujące licznymi ofiarami śmiertelnymi z powodu złej organizacji udzielania pomocy. „Krakowskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe” rozpoczęło działalność w 1891 r. – było to pierwsze pogotowie ratunkowe na ziemiach polskich. Na początku dysponowało jedną konną karetką, widoczną na fot. 1.

W 2005 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Krakowie utworzyła – jedyne takie

dr Aleksander Stukowski

stały współpracownik redakcji

w Polsce – Muzeum Ratownictwa, gromadzące eksponaty, przede wszystkim pojazdy związane z ratownictwem medycznym, lotniczym, górskim, drogowym, a także pożarniczym. Spośród ponad 30 pojazdów ratowniczych prezentujemy tu 8, związanych z ratownictwem medycznym.

Fotografia 2 – sanitarka skonstruowana na bazie fiata FSO 125p kombi (rok produkcji 1990). Pojazd posiada

wysuwane nosze, obok fotel dla lekarza, w tylnej części dodatkowy fotel dla sanitariusza lub pielęgniarki. Na dachu zainstalowano dodatkowy wywietrznik.

Fotografia 3 – z prawej strony FSO Polonez Cargo Ambulans z 1996 r. Skonstruowany na bazie Poloneza Caro, do którego zamocowano szkielet podwyższający, pokryty laminatem szklano-epoksydowym. Z lewej strony widzimy Nysę 522 Reanimacja z 1992 r., wyposażoną w nosze z lawetą typu „Wrocław”, pojemnik na szyny Kramera, ogrzewanie postojowe z dodatkowym zbiornikiem paliwa, szafę na leki z wyjściem instalacji tlenowej, zestaw świetlny-dźwiękowy z możliwością

podawania komunikatów głosowych i dwie lampy ostrzegawcze. Wnętrze Nysy przedstawia fot. 4.

Fotografia 5 – Żuk 1806, rok produkcji 1995. Jest to jedyny taki egzemplarz na świecie. Wyprodukowano go w FSC Lublin specjalnie w celu zabudowania na pojazd sanitarny, po czym dokonano tej zabudowy w Rejonowej Kolumnie Transportu Sanitarnego w Limanowej.

Fotografia 6 – z lewej strony widoczny Citroen C25 Cimos z 1992 r., produkowany we Włoszech. Jego wyposażenie to amerykańskie nosze Ferno, pompa infuzyjna, defibrylator, krzeselko kardiologiczne (wyposażenie to do muzeum nie trafiło). Polska zakupiła 100 takich pojazdów. Z prawej strony widzimy Nysę

522S, wyposażoną w nosze z lawetą typu „Wrocław”.

Fotografia 7 – Mercedes-Benz 310D z 1991 r. zabudowany przez firmę Christian Miesen Bonn Fahrzeug- und Karosseriewerken. Jego wnętrze widzimy na fotografii 8. Pojazd ma oznakowanie Centrum Powiadomienia Ratunkowego Powiatu Wielickiego.

Fotografia 9 – Volkswagen Typ 2 T3 z 1983 r. z silnikiem umieszczonym z tyłu pojazdu. Był użytkowany przez Maltańską Służbę Medyczną Zakonu Kawalerów Maltańskich w Krakowie, o czym świadczy oznakowanie krzyżami maltańskimi.

Odnośnie do oznakowania – zwróćmy uwagę, że niektóre z prezentowanych

pojazdów są oznakowane niebieskim krzyżem, inne – sześcioramienną gwiazdą z wkomponowaną łaską Eskulapa. Krzyż to dawne oznakowanie (obecnie tylko medyczne pojazdy wojskowe zachowały tradycyjny czerwony krzyż na białym tle), teraz używa się gwiazdy. Jest to tzw. Gwiazda Życia (Star of Life), zaprojektowana w 1973 r. w USA. Jej ramiona symbolizują sześć głównych zadań służb ratowniczych: wczesne wykrycie, wczesne wezwanie pomocy, pierwsza pomoc, profesjonalna pomoc na miejscu zdarzenia, opieka w transporcie, specjalistyczna opieka medyczna. Gwiazdą Życia znakowane są nie tylko pojazdy, np. taki znak na windzie oznacza, że mogą się w niej pomieścić nosze. ■